

ekokymppi

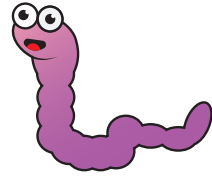
Matokompostori- opas

Matokompostori

on sisäkompostori, jossa tunkiolierot tekevät biojätteen hajotustyötä.

Pidä olosuhteet hyvinä

- Kosteus, lämpö n. 20 °C ja ruokinta
- Älä häiritse lierojen elämää ja pidä ne pimeässä.

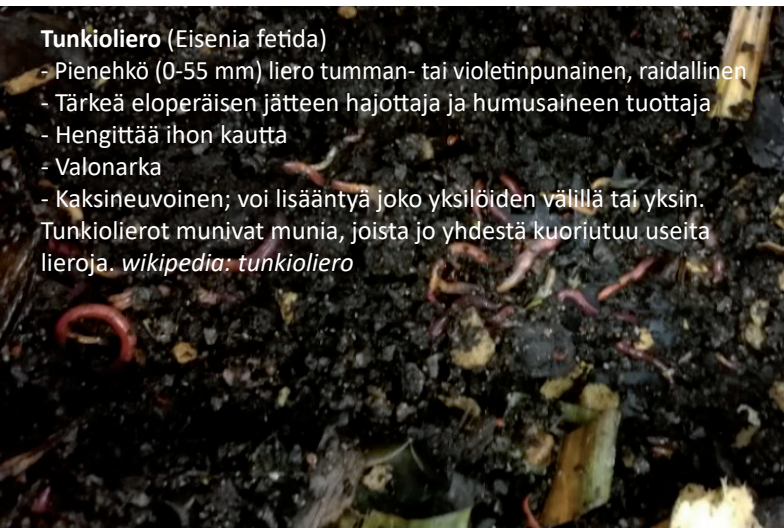
Matokompostorin voit tehdä kahdesta tavallisesta ämpäristä

Sisempään ämpäriin tehdään pohjaan reikiä, jotta neste pääsee kompostorista pois. Ulompaan ämpäriin voidaan asentaa hana, mutta neste voidaan poistaa myös tyhjentämällä ämpäri tarvittaessa. Liika neste alkaa haista.

Laita sisempään ämpäriin reikien päälle sanomalehtiarkki, jotta lierot eivät putoa alempaan ämpäriin, jossa on nestettä. Lopuksi ämpäri tarvitsee kannen, jossa on ilmareikiä.

Tunkioliero (*Eisenia fetida*)

- Pienehkö (0-55 mm) liero tumman- tai violetinpunainen, raidallinen
 - Tärkeä eloperäisen jätteen hajottaja ja humusaineen tuottaja
 - Hengittää ihon kautta
 - Valonarka
 - Kaksineuvoinen; voi lisääntyä joko yksilöiden välillä tai yksin.
- Tunkiolierot munivat munia, joista jo yhdestä kuoriutuu useita lieroja. *wikipedia: tunkioliero*

Aloita kompostointi

Laita pohjalle noin viiden sentin paksuinen kerros silputtua sanomalehteä, aaltopahvia tai munakennoja. Mukaan voi laittaa myös oksahaketta, hieman maatuneita puiden lehtiä (syksy). Myös hienoa hiekkaa tai savea kannattaa laittaa sekaan, sillä lierot tarvitsevat sitä ruuansulatuksessa. Kostuta seos. Laita muutama kourallinen kompostimultaa ”pesäksi” lieroille ja laita lierot tähän pesään, jotta ne voivat kaivautua multa. Laita kansi päälle, jossa on ilmareikiä.

Ruoka

Pieneksi pilkotut ruuantähteet, vihannesten ja hedelmien kuoret ja kahvinpurut suodatinpusseineen

Älä laita kompostoriin

- Liha- ja maitotuotteet (hidas hajoaminen, haju)
- Sipuli (eivät pidä siitä)
- Peitä ruoka esimerkiksi kankaalla, se voi estää hedelmäkärpästen lisääntymisen kompostorissa syksyisin.
- Ruoki yhteen nurkkaan, osaavat tulla syömään.
- Liero voi syödä päivässä jopa oman painonsa verran ruokaa.
- Lierot lisääntyvät hyvissä olosuhteissa nopeasti.

Mikä avuksi, jos kompostori haisee?

Matokompostori ei yleensä haise, mutta jos hajuja ilmenee, syynä on usei liika-ruokinta, nesteen kertyminen ja/tai väärä ruoka (liikaa eläinproteiinia).

- Vähennä ruuan määrää ja poista neste.
- Laita sanomalehti- tai aaltopahvisilppua kompostoriin imemään kosteutta.
- Komposti on sopivaa, kun sitä puristettaessa siitä irtoaa vesipisara tai kaksi.

Näin keräät mullan kompostorista

Ota kansi pois ja anna olla ilman kantta vähän aikaa. Lierot siirtyvät kompostorin alaosiin, kohti pimeämpää osaa. Pintakerroksen voi ottaa talteen. Tarkista, onko pinnassa munia, ota ne talteen ja siirrä takaisin kompostoriin mullanoton jälkeen. Matokompostorista saatava neste on hyvää lannoitetta!

Erilaisia matokompostoreja

Tsekkiläinen kaksikerroksinen matokompostori (www.plastia.cz)

Itse tehty kolmekerroksinen matokompostori

Netistä ostettu (Kiteen Mato ja Multa, ei enää saatavilla), jossa neljä kerrosta. Kerroksia lisätään sitä mukaa, kun multaa syntyy. Ylin kerros on ruokailukerros, muissa lierot elelevät. Pohjakerrokseen tiivistyy nestettä, joten hana on tarpeen.

Kainuun jätehuollon kuntayhtymä Ekokymppi

Viestitie 2, 87700 Kajaani | Avoinna arkisin 9-15
info@ekokymppi.fi | 08 636 611 | ekokymppi.fi

